

Előfizetési feltételek

helyben házból hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . . . 12 kor.
Fél évre . . . . . 6 kor.
Negyedévre . . . . . 3 kor.

Egyes szám ára . . . . . 10 fillér.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség

hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők: Főttér 38 szám földszint. — Értekezni lehet naponta d. e. 10—12 órákban. Előfizetések és hirdetések a lap kiadóhivatalába Könyvnyomda és Papírárugár r. t. küldendők. Kiadóhivatali megbízott: Szégyi Béla főkönyvelő. Egyes számok kaphatók: Földes Ede, Czirner József és Grünfeld Dávid kereskedésében.

Kéziratok nem adatnak vissza.

A vezér és fegyvernöke.

A közoktatási kormányzat terén örvendetes újításokkal és tervekkel lépett a nemzet színe elé a Tiszakormány. Legyen a magyar politikusoknak bármilyen vezető, pártállásuk, el kell ismerniük azt, hogy egy kérdésben: a magyar műveltség és hazafiság terjesztésének kérdésében egyesülniök kell, s egyesülésük által hatalmasan támogatniok azt a férfit, ki a zászlót kezébe véve, feltartóztatatlannal halad előre azon az úton, a mely minden tisztességes magyar kultur-politikusnak utja, s a melyen haladván, az egész magyar haza áldását és elismerését vívja ki.

A vezér Berzeviczy miniszter, hű fegyvernöke és munkatársa Halász Ferencz miniszteri tanácsos.

A nagy törvényjavaslatot ez a két férfi alkotta meg, megérdemlik érte minden hazafiak elismerését.

Többféle kifogást olvashattunk utóbbi időben a népoktatási törvényjavaslat ellen. Nem szölok a kicsinyes, aprólékos ellenvetésekről, melyek a javaslatot érdemi- leg amugy sem kívánják érinteni, fő kifogás az, hogy nem elég radikális a javaslat Magyarország szempontjából, s nem valósítja meg azt a törekvést, hogy az oktatás teljesen magyar legyen.

Feleletünk e kifogásra igen könnyű, két szempontból is.

Először is, tessék figyelembe venni azt, minő hatást keltettek Berzeviczy miniszter javaslatai ugy a nemzetiségek, mint az ügyüket támogató idegen sajtó férfainak körében.

A bukaresti „Cronica“ a románok hírnéjének nevezi a magyar minisztert; egy Ortloff nevű allddeutsch író könyvet ad ki, melyben azt fejtegeti, hogy Magyarországon nem tetté kell tenni a közoktatás nyelvét; az orosz lapok, köztük a legtekintélyesebb sajtó-organumok, előre is Oroszország tiltakozását helyezik kilátásba a népoktatási javaslattal szemben; Fajnor ügyvéd és társai agítálnak a tótok között; még a sokácok is mozognak, sokácz népiskolát követelvé a magyar államtól.

A belföldi román lapok, főleg a „Gazeta“ és „Tribuna“ nap-nap után a leghevesebben támadják az újító minisztert, s a nagyszabású ersekség lapja ünnepélyesen helyezi kilátásba 4000 román népiskolának bezárását.

Még sem lehet olyan kevésbé radikális magyar javaslat, a mely ellen ily soha nem tapasztalt tiltakozás és agyarkodás támad, s a mely ellen egy újabb memorandumra készülnek, természetesen nem a királyhoz, hanem a császárhoz.

Már most nézzük az éremek másik oldalát. Csak a napokban mutattam ki szerény magam, s mutatták ki már többen mások is, mily rosszul áll nemzetiségi vidékeken a magyar faj és nyelv ügye. El kell ismernünk, hogy a multban végtelen sok mulasztás történt. Ezeket akarja egyrészt bölcs belátással és államférfiai mérséklettel, másrészt szigorú és kérlelhetetlen magyar szempontból vezéreltetve jóvá tenni, helyre hozni a mostani közoktatási kormányzat; s ezt a működést gyamolítani kell minden magyarnak, minden hatáskörben.

Ne gáncoskodjunk, ne emeljünk kifogásokat régi, de rossz magyar szokás szerint, hanem segítsük a vezéreket nemes munkájokban.

Azt akarjuk, hogy Szent István birodalmának területén minden állampolgár tanulja, tudja és szeresse az állam nyelvét. Ezt akarják, ezt teszik másutt is. Azt akarjuk, hogy az iskolák ne neveljenek hazaárulókat, külföldön árulkodókat; de nem akarjuk elvenni senkitől származását, hitét, meggyőződését. Voilá tout.

Romániában egy egyszerű temetőben láttam egy sírfeliratot. Az volt a köre írva, hogy aki itt nyugszik, egyszerű ember volt, és semmi egyéb nem volt, mint hű fia hazájának.

Azt hiszem, a vezér, és hű fegyvertársa is azt célozzák, és semmi egyébét. Legyen mindenki hű fia hazájának, de kényszer nélkül, önként, szívből. Akkor igazán testvérek leszünk mind, és hű fiai a hazának.

Dr. Szócs Géza.

Az aldunai kirándulásról.

Adakaleh, 1904. aug. 17.

Bizony tanulságos és megfizethetlen a falu határából kimozdulni s e szép világot bejárni. A ki nem látta — olvasott legyen bár sok könyvet arról — fogalma sincs hazánk szépségeiről. Ott a magyar Semmering, a melynek természeti szépségeit az emberi erő többszörösen fokozza völgyáthidalásaival, alagutjaival, védfalival stb. Gyönyörű erdő, bércezes hágón igyekszik előre pöfögő masinánk 337 métert emelkedve, (23 m. promille). Ott egy másik természeti szépség, a Deliblat, egy 50,000 hold területű (futó) homok pusztja, a mely a legkülönfelebb játékaival gyönyörködteti a szemlélőt. Tévedes volna azt hinni, hogy ez sik terület, sőt ellenkezőleg egészen a mezőségre emlékeztet, hatalmas buczkaival, töbőneivel, garmadáival stb. alakzataival.

Nem is olyan kopár, mint az ember vélné, hanem akácültetvényekkel leköttöt terület, a melynek egy részén már szép szőlültetvények gyönyörködtetik a szemlélőt.

Mindazonáltal főszépsége utunknak az Al-Duna. Bár rekkenő hőség fogadott mindenütt, mégis élvezettel szemlélhettük a természet e remek csodáit. Az emberi nagyság mintegy kezét fog itt Isten hatalmával a római építmények maradványai, a Széchenyi-ut és az Al-Duna szabályozás méveiben. Vajh, lesz kor, mely a befektetett költség, és fáradságnak gyümölcsét meghozza? Sajnos, a Vaskapu és Turn-Szeverin megtekintése az újabb belügyminiszteri rendelet miatt elmaradt s így csak Ada-Kaleh szigetéről, a távolból szemlélhettük, akkor is csak a Vaskaput. Ámde az is kielégítette tudásvágyunkat és szépérzékünket.

Édekes telep ez az Ada-Kaleh. Egy kis Törökország. Tulajdonképpen hármasszögű vár, a melyet 1878-ban sikerült okkupálni. A vár belsejét török épületek foglalják el, díszítve szőlőugásokkal. Egy részét pedig bazárkok foglalják el. Szokásos életmód ugyanaz, mint Törökországban.

Meg kell emlékezni még Fehértemplom lelkes magyarságáról. Egy kis oázis ez a Délvidék nemzetiségei közé beekelve, oly nemzeti érzéstől áthatva, a melynek pártját másutt alig találai.

Hazafias kötelességünk lerövidására is nyílt alkalmunk utunkban hazánk végő pontján, Orsován. Ket kegyetes emlék hozza sebesebb mozgásba itt a szívet: Kossuth L. utolsó lakháza (49. „Fehér Bárányhoz“ cz. vendéglő) hol elnékeltek a Hymnust, Bodrogi kollégánk ismertette a történeti eseményt, Vadas József Kossuth L. iratai első kötetének előszavait (bucsuja Mo-tól), végül elnékeltek a Szózatot; és a korona-kápolna, a hol Szemere és 4 társa a sz. koronát és koronázási jelvényeket elásta 1849. aug. 17—18. éjszakáján. E jelvényeket 1853 szept. 8. találták meg (ő Felsege megbízásából egy órnagy kutatta fel), helyére ő Felsege díszes kápolnát építtetett.

És most készülünk egyik nevezetes fürdőnkre Herkulesfürdőre, megtérve bár de fogyva nem.

Lugos, 1904. aug. 19.

Tegnapelőtt szerencsénk volt, fenséges panorámában gyönyörködhettünk Herkulesfürdőn ő Felsege születése napjának 74. évfordulója alkalmából. Mert azt jó tudni, hogy 17-en d. u. már ott voltunk.

Ugy éreztük magunkat, mint valami paradicsomban. Az a pompás Curpark szép terrászaival, sétányaival, táncztermeivel, bazáraival, a sok izléssel épült villa, sétaterék: egészen elragadják a szemlélőt.

Szerencsésé teszi e telepet nemcsak fekvése, az őt környező Damokles sziklasor, hanem egy kristálytisza hegyifolyó, a pisztrángokban bővelkedő Cserna vize és a mellette elhúzódó sétaterék. Csak az a kár, hogy egyetlen egy napig üdülhettünk benne.

No, de csakhamar feledtette velünk a vesztéseget egy csinos kis város, Lugos és még inkább ő méltósága Hosszu László gör. kath. püspök ur szíves vendégszeretete. Mert hiszen az ő vendégei voltunk teljes számban. Meg is emlegetjük azt a napot, a melyet nála töltöttünk, nemcsak azért a szíveségért, a mit velünk szemben tanusított, hanem azért a lelkes,

hazafias magatartásért, a mely pohárcsöntőjének minden szavából kisugárzott. Különös kegyelettel emlékezett meg benne hazánkról, a nagy Bethlenről és Alsó-Fehér vármegyéről, ott élő barátai, ismerőseiről. Vajha mielőbb üdvözölhetnők őt majd Bethlen Gábor szobrának leleplezési ünnepélyén, — mert hisz részvetelet megigerte — Enyed városában, s viszonzhatók szíves vendégszeretete!

Mert azzal a par pohárcsöntővel, a melyet Fogarasi Bela ig. és Szilágyi Dezső vezett VIII. oszt. t. mondott, részünkről az ügyet befejezettnek nem tartjuk, ha meg oly őszinte szavakban köszönték is meg ő méltósága kegyes jóindulatát.

De már ezzel bezárom leveleim sorozatát, mert mindjárt ülünk vonatra s sietünk a csendes város néma csendjébe fardalmainkat kipihenni.

Azert hát a viszontlátásra.

Sz. J.

A Bethlen-kollégium értesítője.

Kétszáz tizenkilenc oldalas vaskos kötetben jelent meg a Bethlen-kollégium 1903—4 isk. évről szóló Értesítője.

Dr. Szilágyi Zoltán tudós ifju tanárnak értekezése nyitja meg a kötetet, melyet az 1903. szept. 5-ki évmegnyitó ünnepélyen olvasott fel, s egyszerűsüind a magyar orvosok és természetvizsgálók kolozsvári vándor-gyülesen is bemutatott 1093. szept. 9-iken.

A szépen megírt értekezés önálló tudományos kutatás eredménye és a természettudományok művelését ismereti a Bethlen-kollégiumban ennek alapításától fogva Legtöbbet foglalkozik a régi korból Apáczai Csere János professzorral a ki a fizikai ismeretek terén nem emelkedett ugyan felül meg kora (a XVII. század) naiv világnézetén de nevelési elveiben nagy előrelátással megelőzte azokat. Gáncsolja az unalomig való grammatizálást s egyetemi tervezetben kiemeli a természettudományok fontosságát. A XVIII. században Marosvásárhelyi Tőke Isaván és Kisbaczoni Benkő Ferencz tűnnek ki tudományos tekintélyükkel; az első „Consideratio magnitudinis mundi“, a második „Parnassusi Időtöltések“ cz. munkát irt. A XIX. századból megemlíti s méltatja Zeyk Miklós, Jancsó József, Herepei Károly és Elekes Károly érdemeit. Függelékül közli a régi természetrajzi gyűjtemény érdekes leltárát, melyet Benkő József prof. készített.

Az egész tanulmány magán viseli azt a lelkesedést, melylyel az értekező tárgyához ragaszkodik s melytől sok szép sikert várhat a Bethlen-kollégium.

Hegedüs Zsigmond, a tanítóképző rendes tanárának szélfoglaló értekezése következik utána „A természet élő világa és kölcsönössége“ czimen. Érdekes példakon és tanulságos előadásban mutatja be a növény- és állatvilág kölcsönös hatásait a természet bölcs háztartásában.

A gondos kutatásra valló értekezéseket a kollégium ügyeinek részletes ismertetése követi négy főczim alá csoportosítva. Az első a kollégium kormányzatát, tanító testületét, anyagi viszonyait, gyűjteményeinek egy évi gyarapodását, a tanuló-ifjuság segélyezését s az iskolai egészség-ügyet ismerteti. A második a főgimnázium egy évi történetével, tanáraival, a tanítás menetével és eredményeivel. A harmadik rész a tanítóképző, a negyedik a gyakorló iskola ügyeinek van szentelve.

Az Értesítő összeállítása gondos munkára vall, szép kiállításra pedig a Könyvnyomda rt. munkáját dicséri.

Videki levél.

Balázsfalva, 1904. aug. 22.

Ezred-gyakorlatok Balázsfalván és vidékén.

Szeptember 1-től 15-ig Balázsfalván és vidékén ezred-gyakorlatok lesznek. Ugy látszik a t. katonai hatóság szerelmes vidékünkbe, mert 10 év alatt már harmadvagy negyedszer tünteti ki azzal, hogy gyakorlatokat

rendez itt. És nem kérdi, hogy mi viszonzzuk e szerelmét? Pedig ha megkérdezné?! Bizony mondom, hogy hülönösen most, ebben az inséges, nyomoruságos időben elutasító választ, kosarat kapna. Őszintén szólva, eddig sem lelkesedtünk katonáik iránt, de most épen itózzunk tőlük. A tömeges elszállásolás a népre nézve mindig teher, az idén épen csapás. Tudjuk, hogy katonáik nem igen kíméletsek. — Beszállásolják őket valahova, s azután nemcsak egészen otthon érzik magukat, hanem a teleknek háznak urává lesznek. — Megtépászsák a gazda szalma-kazlát, szénájához is hozzányulnak, gyűnölését megdezmálják, s a legszigorúbb tilalom ellenére csűrben, szinben cigarettáznak, tüzvészelynek teve ki a községet, melyet megszállnak. Hogy mit tesz ez, ebben a takarmány-szűk s más-különbben is inséges időben, ugy hiszem, mindenki fel-foghatja. Egy mm. széna 7—8 forint, egy szekér szalma 6—7 forint s a mi fő, nem is lehet kapni. Ha raddalul ebben a száraz időben tüzvész találna kiütni, a legnagyobb értékekben és következményekben kiszámíthatatlan inség fogja sújtani ezt a mi szegény népünket, mely ugys roskadoz a köztelhek sulya alatt. — Számolunk kell még a vízhiánnyal is. Kutjaink anynyira kiapadtak, hogy alig szolgáltatják az egyes háztájának szükséges vizet. Igy vagyunk a városi vízvezetékkel is, hol a cseledek órákig várnak még vízhez jutni; egyetlen íható forrásunk pedig naponta nem ad 100 hektoliter vizet. Ha a szárazság tovább tart, 2—3 het alatt teljes vízhiány áll be, mert a két Küüllő kevés és piszkos vize ivásra nem alkalmas. Mi lesz akkor, ha — a tanintézetek is megnyílnak, — egyszerre 2500—3000 ember tudul ide? Jó lesz ezeket megszölni s a semmi haszonnal nem járó gyakorlatokat jobb időre halasztani.

Balászfalvi.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldal terjedelemben jelenik meg.**

— **Török Bertalan orsz. gyűl. képviselőnk** nevnapja alkalmából a legszívesebben üdvözöltek közelből s távolból egyaránt szerető barátai és tisztelői; egy vidám, kedves társaság pedig igazi jó kedvel ülte meg nevnapja előestéjét, kiket a házigazda és szeretett neje a régi jó időkre emlékeztető barátságos szívesseggel látott asztalánál, megállapítva újból is azt az igazságot, hogy az önzetlen jó barátok szíve és ragaszkodása nem függ sem a politika, sem az időjárás, sem más egyebek változandóságától, hanem olyan marad, a mint régen volt. Ez alkalommal barátai nagy számban kerestek fel a népszerű férfit és lelkes szavakban fejezték ki hozzá való bizalmukat, ragaszkodásukat és szeretetüket. E lap munkái is kifejezték örömeiket, hogy vezetőket itthon jó egészségben üdvözölhetik; és kívántak, hogy az ünnepeit még hosszú időn keresztül szentelhesse kitűnő képességeit és nagy munkacerejét az ország és választókerületé közügyeinek.

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Köveér Jánost, Székely Belát, Varadi Menyhertet, Kiss Jenőt, Biharí Belát, Hamza Györgyöt a nagyenyedi állami elemi fiúiskolához tanítókká, özv. Klimesné Balogh Rozát, Vajna Jankát, Elekés Erzsébetet és Saliak Lillát az államosított elemi lányiskolába tanítókká kinevezte. Gratulálunk a kinevezetteknek, de egyszermind az intézeteknek is; mert meg vagyunk győződve, hogy részben már bebizonyított és elismert képességükkel és munkásságukkal az új intézetek felvirágztatására fognak működni.

— **Kinevezés.** Kovács József okleveles neptanító a szászujfalusi áll. elemi iskolához rendes tanítóvá neveztetett ki.

— **Áthelyezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szilly Juliánna h. tanítónőt Zilahról a nagyenyedi áll. polgári leányiskolához, Kadár János szászujfalusi, Kenossy Lajos kükülozspfalusi tanítókat a nagyenyedi áll. elemi fiúiskolához, Sebestyenne Toth Anália felenyedi és Tahyne Petras Irma nagysajói tanítókat a nagyenyedi áll. elemi leányiskolához, Gyurgyik Maria szenterzsébeti tanítónőt a felenyedi áll. elemi iskolához, Gagyi Ferencz tanítót az abrudbányai áll. elemi iskolához Gyenge Imre m. bezei tanítót a felenyedi áll. elemi iskolához áthelyezte.

— **Eljegyzés.** Kovács Károly zalatnai kereskedő eljegyezte Aaron Nellit, Aaron Ferencz és neje leányát Zalatnán.

— **Özv. Hegedüs Jánosné** Halász Klára, Hegedüs Zsigmond kepezdi tanár édes anyja, folyó hó 22-én este három negyed 9 órakor életének 58-adik évében súlyos szenvedés után Makón meghalt. A gyászszal süjtött család fogadja őszinte részvétünket.

— **Dr. Bartók György,** erdélyi ref. p. spök nagy szabású munkát írt a „Ref. egyházak presbiterialis szervezete” czímen. A 189 lapra terjedő díszes kiállítású kötetben, mely külső lapján az erdélyi ref. egyházkerület címerét viseli, nagy egyháztörténelmi és egyházi tudományos apparátussal ismerteti és vitatja a magyar és külföldi ref. egyházak szervezetének eredetét és fejlődését. Az illusztris szerző ezen munkájával új baberral övezte azon tudós érdemeiket, melyeket tanári és papi működése alatt bőségesen megszerzett. Mídon tudományával és karakterével kivívta a legfényesebb polozót, mely egyházi téren elérhető: egy nagy egyházkerület adminisztrációja mellett mint tudós is, mint az egyházi irodalom munkása is, vezér és útmutató szerepet teljesít. A kitűnő munkát ajánljuk olvasóink figyelmébe. Kapható Gámán Jánosnál Kolozsvartott és Földes Edegnél Nagyenyeden. Ára 4 korona.

— **A tűzoltók új örtanyája.** A nagyenyedi önk. tűzoltó egyesület a polg. leányiskola épületéből a „Nemzeti Szálló” kávéház-helyiségebe költözött át. A derek tűzoltók f. hó 23-án kedden este vonultak lobogójuk alatt faklyás zeneszóval új otthonukba. A Himmusz hangjai mellett avatták fel azt a helyet, a hol lelkiismeretességgel és eber figyelemmel örködnék városunk megvédéséért.

— **Lelkészeiktatás.** A borbereki kicsiny, de ősrégi eklezia új lelkipásztort, Tokos Jenő előbb patkfalvi lelkeszt július hó 31-én iktatta be új hivatalába a gyulafehérvári egyházmegye esperese, dr. Elekés Viktor. Az új lelkeszt egyhangú választás hozta nehaj Tankó József örökébe, ki 52 éven át volt a gyülekezetnek több mint lelkesze: romjaiból újjá-teremtője, két nemzedek lelki atyja. A szép és komoly ünnepegyre a templom lombdíszítést s a borbereki híveken kívül a szomszéd Alvincz közönsége, sőt tavolabbi vidékek ismerősei is szép számban gyűltek össze, mindenekelőtt az új lelkeszt szülei, Tokos Sándor kerd. esperes, vajdasi lelkeszt. Dr. Elekés Viktor esperes mely eszmekkel telt beiktató beszéde után az új lelkeszt tartotta meg beköszöntő beszédét. Mintegy programját adta terveinek, reményeinek, erősségeinek s a közönség érezte az evangélium lehellétt s a kezesseget a szép jövő felől. Istentisztelet után a parochiára gyűlt az eklezia, hol az eddigi adminisztrátor, Benedek Károly alvinczi lelkeszt, ehm. főjegyző őrzése alatt álló hivatalos jelvények átadattak az új lelkesztnek. A hivatalos aktus után a megjavítás alatt levő parochiaról özv. Tankó Józsefné egyszerű hajleka latta szíve. en a társaságot közös ebédre, melynek ez az ünnepegyes alkalom l gzebb keretűl szolgált felszenteltetésére, mit dr. Elekés Viktor esperes megható szavakban végzett. Emlékezés ez remény fogtak aztán kezét az elhangzott felköszöntőkben, nem feledve a köszönetet se az esperes és az adminisztrátor lelkeszt iránt, kinek sok-sok faradságerért, tanácsért, gondert tartozik az eklezia igaz hálaival. Az egyházközönség az imerősök jókívánásaihoz mi is csatlóljuk a miénk: legyen Isten áldása az új lelkeszt nemes munkáján s egyházközönségén!

— **A felhők** valahára megindultak az ember sa nyaruságán és fájdalomán. Míután megmutatták, hogy milyen kegyetlenek tudnak lenni, ha akarnak; hogy micsoda nagy veszedelmet tud arasztani az ő kegyetlenségük; egy szóval, hogy mennyire rá van szorulva a magyar ember a felhőkre, nem azért, hogy bennük járkaljon, hanem hogy részvéttel legyenek iránta: könnyekre fakadtak állapotunkon. Hatalmas zápor hullott f. hó 20-ikán az esti órákban városunkon és környékén; magja is volt egy keves, de nem ártott.

— **Színházi tudósításunkat** helyszűke miatt a jövő számunkban hozzuk. Derek színészeink játékáról csak jót mondhatunk; mindennap nagy élvezettel gyönyörködik színházlátogató közönségünk kiváló játékukban. A pártolást megérdemlik.

— **Jégcső** volt f. hó 20-án delután, mely Czerna felől Csaklyan átjőve a gerepeni és a farkaspataki szőlőket is érte; nem tett ugyan nagy kárt, de mégis ártott a friss ültetéseknék.

— **Topánfalva pusztulása.** Topánfalva virágzó nagyközönség porrá eggett. A kétségbeesett lakosság nyomora igen nagy. A kar meghaladja az 1,600,000

koronát. Nagy csapás ez a lakosságra már azért is, mert alig egy pár épület és üzlet volt biztosítva. A tűz oly erővel pusztított, hogy mentésről szó sem lehetett. Az élet és vagyónbiztonság végett Abrudbányáról katonaságot rendeltek ki, mely a mentés munkálatokat is nagy erejűvel végezte.

— **Az egészségügyről** sok felől veszünk rossz híreket. A vízhiány, a nap heve, a változó hőmérsék sokféle okozott tífus, skarlát, lázas eseteket és erős vérkeringési zavarokat. Talán a most beállott hűvösebb időjárás jótékonyan fog hatni. Rendkívül ügyeljen most mindenki az életrendjére.

— **Tifusz Bervén.** A nagy szárazság, forróság, s valószínűleg a rossz, elégtelen ivóvíz tifuszos betegséget idézett elő e szegény községben, melynek szász lakói közül számosan váltanak utlevelet Amerikába. Bizony, jól tenné a nagyszabeni és brassói szászok komitéja, ha segélyül sietne a hanyatló szegény szász híveknék.

— **Olasz zászló a balászfalvi görög kath. iskolán.** F. hó 18-án és 20-án olasz zászló (zöld, fehér, piros) lengett a balászfalvi gör. kath. leányiskolán. Szándékosan vagy tudatlanságból lett-e kítűzve? Ha szándékosan, büntetésre méltó, mert nem tűrhető el a magyar állam elleni ilyes tüntetés; ha pedig tudatlanságból, hathatósan ki kell tanítani az iskola igazgatóját, hogy a magyar állam lobogója piros, fehér, zöld színekből áll.

— **Kutyafalván** a napokban Czirka János, Czirka József vasúti ör fia atyja barmait legeltette a Maros folyó mellett. A marhák meglátva a vizet, a Maros felé mentek. Czirka János, nehogy az állatoknak bajok essék, eleve levetkőzött megmérni a vizet. Azonban allig ment egy pár lépést, egy gűbbenőbe belecsuszott. Csak későn vettek észre az arra járók a szerencsétlenséget. Keves keresés után megtalálták holttestét a gűbbenőben összezsugorodva.

— **Műsoros est.** Az asszonynepei ev. ref. Egyházközönség br. Bauffy Kazimir főgondnok, gr. Bethlen Sándor orsz. gyűl. képviselő, dr. Busseul Henrik földbirtokos, Dező Zsigmond áll. főerdész, Farkas Árpád földbirtokos, Imreh József földbirtokos, Imreh József főszoigairó, Jancsó Lajos esperes, dr. Jeney Elek ügyvéd, dr. Lengyel György földbirtokos, Miksa Imre orsz. gyűl. képviselő, Nagy József esperes, Pallós Albert polg. isk. ig. Szalánty Jenő földbirtokos vednökségök mellett folyó év aug. 27-én Asszonynepeén, az ujonan épített paplakásban és iskola-épületben, építendő temploma és a papi lakás költségei fedezésére jótékonycélu tánczezel egybekötött műsoros estelyt rendez. Műsor: 1. Nyitány a cigány-zenekartól. 2. Felolvas Fogarasi Albert gimn. tanár. 3. Énekel Nagy Irénke. k. a. 4. Szavall Ince Miklós. 5. Énekel Kovács Károly ev. ref. lelkeszt. 6. Hegedű-szólót Wolfarh Lőrincz játszik. 7. Szavall Csekme Iduska k. a. 8. Játsszik a cigány-zenekar. A rendező-bizottság elnöke Tunyogi János ref. lelkeszt.

— **Elszámolás.** A marosujvári ev. ref. egyház templonépítésből származott adósságának törlesztésére f. hó 14-én gróf Teleki Ádámné szül. Zeyk Ágnes, gróf Bethlen Sándor és gróf Teleki Ádám ő méltóságok vednöksége alatt erkölcsileg és anyagilag teljesen sikerült mulatságot rendezett. Ott volt az intelligenciának és polgárságnak színe-java. A négyeseket 120 pár tánczolta. A felülfizetéseket egyházzban nevében köszönöm és nyilvánosan nyugtázom, hogy e czímen adtak: gróf Teleki Ádám 60 k, gróf Bethlen Sándor 20 k, Babjatekos 10 k, Bernhard Arnold 6 k Bójthe Kálmán 4 k, Szabó Albert 3 k, Jancsó Lajos 3 k, Magyar Mihály 2 k, Kurta Károly 2 k, Bedőházi János 2 k, dr. Jancsó Ödön 2 k, Steiger Zsigmond 2 k, Marton Károly 2 k, Jávorszky Józsefné 2 k, dr. Nagy Samu 3 k, Richter Károly 1 k, Száva Aurél 1 k, Veres János 1 k, Szilágyi Peter bíró 1 k, N. N. 1 k, József Ferencz 1 k, Jónás Izidor 1 k, Bóer János 1 k, Reznér Vilmos 1 k, Sreiner István 40 fillér, N. N. 20 fillér. Összesen felülfizetésekből 132 korona 60 fillér. 213 jegyből a 1 korona 213 kor. összes bevétel 345 kor. 60 fill. összes kiadás 159 kor. 70 fill. Tiszta jövedelem 185 kor. 90 fill. Mídon nyilvánosan ezekben elszámoltam, fogadják az adakozók hálás köszönetemet. Marosujvár, 1904. aug. 19. Jancsó Lajos esperes.

— **Értesítés.** F. hó 13-án Tövisen Andrásí Róza beteg leány javára tartott tánczestélyen felülfizettek: Imreh József 5 kor. dr. Boér Jenő, özv. Farnos Elekne, Kaufmann Gyula, Krisán István 4—4 kor. — Borza Jenő Inezffy Albert, Krengel Sándor, Papp Farkas (Kolozsvár), Szabolcs Endre 3—3 kor. — Baranyi

Imre 2 kor. 40 fill. — Csató Ferencz, Fric Miklos, Nádudvari József, Salamon Simo Székelyhdy Gergely, Balogh Jánosné, Cze Hubert, Klein Albert Nemes Sándor, Pal J Veres József 1—1 kor. a szegény leány forró

— „**Alsófehérvai Takarékpénztár** betétosztály augusztus első betétosztály lehet iratkozni szívesen ad. A betét

Szer

Zalatna. A kéziratot, náltuk; de az egészet kö lehetetlen volt. Marosujvár. „Buesu”

Dr. MAGYARI KÁ

Nagyenyedi Könyvtár

Nyomatott a Nagyenyedi

KIS

Mind-n hirdetés 10 s. A hirdetés bélyegét valaszolunk, ha postai

Kiadó lakás.

átant 2 szoba, kö zokkak együtt a ugyanott Klem

SIRK
ÉS A
valamint régi áron elváltja

Legg

Tisztviselő

állami és közigaz hivataltokok és esetben kezec után tőke és k fizetendő. Megke fizetés. szolgál a mai napig a

Ugyszintén a kölcsönök gyors Minden irány sítatik. — Vá

ORSZÁGOS FÖLD

KÖLOZS

Legg

SAL

NAGYENYE

Szamos

STEIN S. és Társa

Első erdélyrészi kizárólagos gyermekruha üzlete

KOLOZSVÁRT,

== Mátyás király-tér 2. sz. ==

Szülők figyelmébe!

Van szerencsem az igen tisztelt szülők figyelmet kizárólagos gyermekruha üzletemre felhívni. Iskolába járó leány- és fiúruhák 1 évestől 14 évesig. Torna ruhák. Őszi és téli kabátok, fehérneműk, köények, kalapok harisnyák nagy választékban, jó formában és kivitelben jutányos árban kaphatók.

Vidéki rendeléményél elég a gyermek kora és a ruha színének megnevezése.

MIEDER-készítés mérték szerint

== a legújabb formában és kényelmes viseletű. ==

Szíves partfogást kér

STEIN S. és TÁRSA.

Imre 2 kor. 40 fill. — Asztalos Marlon, Bugán József, Csató Ferencz, Fried Lipót, Klein Malvin, Kovács Miklos, Nádudvari Miklos, öz. Pal Lászlóé, Risa József, Salamon Simou, Salamon Ignác, Smolzer Lajos, Székelyhdy Gergely 2—2 kor. N. N. 1 kor. 60 fill. öz. Balogh Janosné, Czeveán Remusz, Fried David, Geher Hubert, Klein Albert, Krengel Valeria, Márton Bela, Nemes Sándor, Pal Jenő, Papp László, Salamon Andor, Veres József 1—1 kor. Molnar Rezső 60 fill. Fogadják a szegény leány forró köszönését.

— „Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r. t.” által szervezett Koronás heti betétosztály augusztus 7-én megindított. Az első betétosztályba szeptember 7-ig be lehet iratkozni. Felvilágosítást a bank bármikor szívesen ad. A betétek után 4¹/₂%-ot fizet.

Szerkesztői üzenet.

Zalatna. A kéziratot, a mint lapunk hasábjai mutatják, felhasználjuk; de az egészét közzétenni, lapunk korlátolt terjedelme miatt, lehetetlen volt.

Marosujvár. „Bucus” jön, „Csüggedés” nem.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szög 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozásra szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeltek. Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel.

Kiadó lakás. Szentkirály-utca 73. sz. alatt 2 szoba, konyhaból álló lakás a hozzátartozókkal együtt azonnal kiadó. Érkezni lehet ugyanott Kleinm. Pal iródjában. 1—*

ÉRSEKÖMETSZÉST ÉS ARANYOZÁST valamint régi kövek javítását és aranyozását jutányos áron elvállalja TARSOLY JÓZSEF, Rózsa-utca 3. sz.

Leggyorsabb pénzkölcsön.

Tisztviselői kölcsönt kaphatnak

Állami és közigazgatási tisztviselők, katona tisztok, hivatalnokok és nyugdíjasok, 2-től 15 évre, legtöbb esetben kezes nélkül. Minden 1000 korona kölcsön után tőke és kamatban havonta circa kilencz kor. fizetendő. Megkereséseknél közzetadó állás-évi törzsfizetés, szolgálati, születési idő és mennyi összegű a mai napig a kiérdemelt nyugdíj igény. Előleges kiadás nem szükséges.

Ugyszintén olcsó kamatu törlesztéses jelzálog kölcsönök gyorsan elintéztetnek. Minden irányban a legnagyobb diszkrét biztossittatik. — Válasza bélyeg mellékelendő.

ORSZÁGOS FÖLDHITEL ÉS SZEMÉLY KÖLCSÖN INTÉZET KÖLOZSVART, Király-utca 16. sz. 20 52

Leggyorsabb pénzkölcsön.

SALAMON GÉZA
cipész

NAGYENYED, Főtér 25 sz. (Központi vendéglő épület.)

Számos elismerés és bizalom nyilatkozat

igazolja azt, hogy

Ugyan itt egy ügyes fiu tanulónak felvétetik.

Sz. 2251 904. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A marosujvári kir. járásbírósg mint tekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a nagyon eddig kisegítő takarékpénztár részvénytársaság végrehajtott részére 600 kor. tőke, ennek 1901. évi november hó 26-ik napjától járó 8% kamatai, 102 kor. 80 fillér eddig már megállapított és az ezután felmerülő költségek, továbbá ugyancsak a nagyenyedi kisegítő takarékpénztár részvénytársaság 400 kor. tőke követelése és jár. valamint az 1881. évi LX. t.-cz. 176 §-a alapján csatlakoztatott végrehajtott Lukács Janos 174 kor., Müller Janos 200 k., Klein Simon 150 kor. 36 fillér tőke követelése és járulékaik behajtása végett Fekete István végrehajtást szenvedett ellen a gyulafehérvári kir. törvényszék, marosujvári kir. járásbírósg területéhez tartozó Magyar-Csevetz község határára fekvő, a 183 sz. tjkvben felvett s Fekete István nevére álló A + 1 r. sz. 51 l. hr. sz. kettre 777 kor. 10 fillér, a 2 r sz. 51 2, 51 3 hr. sz. belsőlegre 1430 koronában mint Klein Simon utóajánlattevő által ígért kiküldési árban az árverést az 1881. évi LX. t.-cz. 187. §-a alapján elrendeli.

Az árverés megtartására határnapul az 1904. évi szeptember hó 12-ik napjának d. e. 10 órája Magyar-Csevetz községben a község-házánál megtartandó nyilvános árverésben ha az utóajánlat tevő által ígért összegnél magasabb ígért nem tétetik az utóajánlat tevő által megvetnek fognak kijelenteni.

A kir. járásbírósg mint tekkönyvi hatóság. Marosujvárt, 1904. évi április hó 24-én

Csegezy
kir. járásbíró.

1—1

Sz. 809—1904. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. bírósg, mint tekkönyvi hatóság közhírré teszi hogy a balázsfalvi takarékpénztár részvénytársaság végrehajtott Rosian Miklós és társai végrehajtást szenvedők ellen 96 kor. 90 fillér s jár. iránti végrehajtás ügyében a t. r. 146 sz. tjkvben A + 16 r. sz. 312, 313 hr. sz. házas beltelkére 400 kor. A + 17 r. 1043 hr. sz. (4 h 624 □ 61) 82 kor., a 18 r. sz. 2266 hr. sz. 88 kor., a 19 r. sz. 2376 hr. sz. 22 kor., a 22 r. sz. alatti bejegyzett közlegelőnek 470 21371 -ad rész 8 kor. A t. r. 633 sz. tjkvben A + 23 r. sz. alá bejegyzett 1197 54306 -ad rész közös legelő illetményre 51 kor. Végül a vézai 47 sz. tjkvben A + 3 r. sz. 602 hr. sz. ingatlanra 26 kor. és a 4 r. sz. a bejegyzett 18909 -ad rész közös sertéslegelő rész 1 kor. és a vézai 107 sz. tjkvben A + 10 r. sz. 327 hr. sz. ingatlanra 48 kor. A + 12 r. sz. a bejegyzett 100 18738 -ad rész közös legelőilletményre 6 koronában megállapított kiküldési árban a végrehajtási árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1904. évi szeptember hó 12-ik napján d. e. 10 órákor a tekkönyvi iroda helységében tartandó nyilvános árverésben a megállapított kiküldési árban alól is el fognak adni.

Árverezni szándékozók kötelesek az ingatlanok kiküldési árának tíz százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170 §-a értelmében bánatpénzt csak a bírósgnál előleges elhelyezéséről kiállított letéti elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósg mint tekkönyvi hatóság. Balázsfalván, 1904. évi május hó 5-én

Csiszér,
kir. albiró.

1—1

Sz. 5012—1904.
tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint tekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Garda Kálmán ügyvéd által képviselt balázsfalvi takarékpénztár végrehajtott Szelestyan Toma végrehajtást szenvedő elleni 94 kor. tőke követelés és jár. iránti végrehajtás ügyében a székési 54 sz. tjkvben A + 1—14 r. sz. alatt foglalt ingatlanokra összesen 781 kor. becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok az 1904. évi szeptember hó 12-ik napján d. e. 9 órákor Székás község-házánál megtartandó nyilvános árverésben a kiküldési árban alól is el fognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kiküldési árának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazság-ügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, a vagy annak az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint tekkönyvi hatóság. Gyulafehérvárt, 1904. június hó 21-én.

Bohuczky János,
kir. tekkönyvi kiadó.

1—1

Sz. 5011 904. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint tekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a balázsfalvi takarékpénztár végrehajtott Deezán Gavilla és Angyal Juon lui György végrehajtást szenvedő elleni 100 kor. tőke követelés és járulékaik iránti végrehajtás ügyében a székési 51 sz. tjkvben A + 1. 2, 6, 7, 8, 9, 10, továbbá a székési 87 sz. tjkvben A + 1, a székési 124 sz. tjkvben A + 1, 2, 3, 4, és a székési 125 sz. tjkvben A + 1 r. sz. alatt foglalt ingatlanra össze-

sen 1066 korona becsárban az árverést elrendelte és hogy a fenn megjelölt ingatlanok az 1904. évi szeptember hó 16-ik napján d. e. 9 órákor Székás község-házánál megtartandó nyilvános árverésben a kiküldési árban alól is el fognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kiküldési árának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, a vagy annak az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint tekkönyvi hatóság.

Gyulafehérvárt, 1904. évi június hó 17-én.

Bohuczky János,
kir. tekkönyvi kiadó.

1—1

Sz. 5013—1904. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint tekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a balázsfalvi takarékpénztár végrehajtott Pupa Toma és Pertia Vasillie végrehajtást szenvedők elleni 140 kor. tőke követelés és jár. iránti végrehajtás ügyében a székési 60 sz. tjkvben A + 1—15, a 62 sz. tjkvben A + 1—14, a 109 sz. tjkvben A + 1—4, a 86 sz. tjkvben A + 1. 2, A 35 sz. tjkvben A + 1—11, sz. ingatlanokra összesen 1881 korona 46 fillér becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok az 1904. évi szeptember hó 19-ik napján d. e. 9 órákor Székás község-házánál megtartandó nyilvános árverésben a kiküldési árban alól is el adani fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kiküldési árának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint tekkönyvi hatóság.

Gyulafehérvárt, 1904. évi június hó 28-án.

Bohuczky János,
kir. tekkönyvi kiadó.

1—1

775. számhoz.

1—904

Hirdetmény.

A Kereskedelemügyi Miniszter ur Ö Nagyméltósága az 1904. évi augusztus hó 5-én kelt rendelkezéssel a gyulafehérvár—topánfalvi állami közút 51.b—55.2 km. közti „nagyhegyi” szakasza kiépítését 143099 kor. 90 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivételének biztosítása céljából az 1904. évi szeptember hó 12-ik napjának d. e. 10 órájára a nagyenyedi kir. építészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdették.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebb munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a később érkezetiek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz esatolendő.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Nagyenyeden, 1904. augusztus 5-én.

1—1 Alsófehérvármegyei m. k. építészeti hivatal.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörése, göres és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve

HATTYU GYÖGYSZERTÁR
által Majna-Frankfurt. 109 52

Készít a mai kor igényeinek megfelelő *uri-, női- és gyermek cipőket* a legjobb és legfinomabb anyagból. Ugy helybeli, valamint vidéki megrendeléseket is gyorsan és jutányosan eszközöl: 274 9—104 **SALAMON GÉZA cipész.**

Czipőkenőcsök raktáron tartatnak! Vevőimnek díjmentes czipőjavítás!

TÁNGEL JÓZSEF
női, férfi és gyermek divatáru üzletében
NAGYENYEDEN

a legszolidabb szabott árak mellett
csakis mindig
a legjobb minőségű árak lesznek ki-
szolgálva.

szó szerint
iseleltü.

RSA.

BALLA BÉLA

mar evék óta előnyösen ismert friss hús és finom

csemege hentesáru

üzletét megnagyobbítva átalakította, úgy, hogy ott a legmagasabb igények is kielégítést nyernek és chez a naponta frissen vágott hús és húsfélét hiánytalan mérés és előzékeny kiszolgálás mellett bocsátja a n. é. fogyasztó közönség rendelkezésére.

Hús áraim a következők:

Marhabús	1 kilogramm	72 fillér.
Borjubús	1 " "	72 " "
Sertéshús	1 " "	1-12 " "
Juhhús	1 " "	44-48 fill.

Megint eladók részére házhoz szállítok úgy húst, mint hentesáru és nagyobb árkedvezményt nyújtok. Szalonját és zsirt előnyös árak mellett nagyban és kicsinyben túl nagy raktáram miatt igen kedvezményes árak mellett szolgálok.

N. b. pártfogást kérve, kiváló tisztelettel

BALLA BÉLA.

JOÁNOVIC TESTVÉREK fényképészek

(ezelőtt KATÓ J.)

KOLOZSVÁRT, Mátyás király-tér 32. szám.

Elsőrendű műterem.

Készít nagyításokat, Aquarelleket és olajfestményeket a legképeletesebb kivitelben.

Platin és színes képek,

Öltözők a n. é. közönség rendelkezésére állanak. 29 -104

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r-t.

Alaptőke: 300.000 korona.

Tartalékalap: 120 000 korona.

Előnyös	kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezeségre, értékpapírokra, sorjegyekre, jöheli pénzüszerek részvényeire.
Vásárol	és elad értékpapírokat.
Letétbe	elfogad értékpapírokat, sorjegyeket, értéket kezes őrzési díj mellett.
Idégen	kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.
Váltókat	az összeg nagysága szerint 5 1/2, 6, 6 1/2% mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítol le.
Betétet	kedvező kamattal mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12, d. u. 3-4 óráig.

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

MAROSVÁSÁRHELYT.

Teljesen befizetett részvényítő e egy millió korona.

Főkövetékek: Nyáradszeredában és Marosludason.

Jelzálogkölcsönöket nyújt 300 koronától kezdődőleg felevi tőketörlesztést és kamatot magába foglaló részletfizetések ellenében földhirtokra és nagyobb vidéki városokban levő házakra a becsérték feléig.

10-től 65 évig terjedő időre 4 1/2% alapkamat-tal. Magasabb kamatu előző kölcsönök konvertáltak. Minden kölcsön a leggyorsabban: rendszeren két hét alatt készpénzben folyósítatik.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő bel- és külföldi váltókat és utalványokat a legolcsóbb kamattal mellett.

Elfogad betéteket könyvekre vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Előleget ad értékpapírokra és betárolt terményekre is.

Folyó számlai hitelt nyújt betáblázásra és más elfogadható biztosítéokra.

Vásárol és elad értékpapírokat, külföldi pénzeket; bevált szelvényeket és kisorsolt értékpapírokat; teljesít tőzsdéi megbízásokat és átutalásokat; kiállít utalványokat és hitelleveleket a bel- és külföldre.

Az intézet képviselői továbbá a legregibb és legnagyobb biztosító intézetet a Trieszti Általános Biztosító Társaságot (Assicurazioni Generali) és eszközöl tűz-, üveg- és jégkár, betörés elleni, továbbá élet- és baleset biztosításokat a legolcsóbb díj mellett. 222 15-52

VAJNA MIKLÓS és TÁRSA

uri és női divatáruháza NAGYENYEDEN.

Van szerencsénk a nagybecsült vevő közönség szíves tudomására hozni, hogy üzletünk megnagyobbítása alkalmából ki kellett költözködnünk. Addig is, a míg az üzlethelyiségünk készen lesz, egy kényelmes nagy fasátorba helyezkedtünk el. Ezenél fogva az összes

nyári ujdonságokat

mélyen leszállított árban árusítjuk el.

Szíves pártfogását továbbra is kérve

illő tisztelettel

VAJNA MIKLÓS és TÁRSA.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Brassói Portland-Cement-gyár

BRASSÓBAN.

Első gyulafehérvári agyag cserépkályha-áru gyári raktár.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a helybeli és vidéki n. é. közönséget, hogy Gyulafehérvárt

CSERÉPKÁLYHÁ-RAKTÁRAMAT

a mai kor igényeinek megfelelően felszereltem. Raktáron tartom a legújabb készítményű és rendszerű cserépkályhák: a híres felek-fele Szlácsi kályhagyártól, valamint fürdőszoba- és takaréktűzhely-felszereléseket aas választékban.

Legfőbb törekvésem a n. é. közönség becses rendelményeit pontosan és jutányos árban kiszolgálni. A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradtam tisztelettel

Dobrowszky Károly,

cserépkályha-építő.

63 18-25

2 évi jótállás.

GRÓSZ MIKLÓS

hatóságilag eng. és törv. bejegyzett elhelyező és üzletek adás-vételt közvetítő irodája

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 12. szám.

Elhelyezek: szállodai, vendéglői és háveházi személyzetet leggyorsabban és legpontosabban.

Telefon 494 szám 122 26

Sürgönczim: Grósz úrnők Kolozsvár.

UJ!

Telefon szá

Van szere ebédlő-, háló- Asztalos gyorsan és pontosan A n. é. erd.

SZESZÁK

KOLOSZVÁRT

Alapított 1870-ben

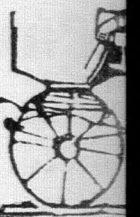
Kocsi nagy rak

Nagy kocsijavító

technikai gépekkel

Mindenne

Videki megkerek

Gvárunk az egye resze: kerekés, ko személyes vezetésűk legjutányosabbak árú jutányos árban. Bees pártfogás

255 19-50

Ang

B

Köszere

Naftalín,

Kovarpo

Féreg

ebészeti és be

szközök nagy

Burg

KOLOZ

REZÖNTÖDE

loko

linka

szüleke

esapok és

e szakmába v

szítést jutányos

mindennemű r

Videki megkerek

léseket gyorsan

RAPOPORT A

KOLOZSVAR, Fel

Cer

erdélyi márvá

Gyartel-p

KOLOZ

UJ! Butorraktár és kárpitos üzlet! UJ!

Telefon szám 259

SZATHMÁRY JÁNOS

KOLOZSVÁRT, Malom-utca 8.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy butorraktárban magyar hazai gyártmányok dús választékban kaphatók; u. m. ebédlő-, háló- és szalonberendezések, irodai felszerelések stb.

Asztalos és kárpitos munkák rajzszerű elkészítést, valamint minden e szakmába tartozó javítás, átalakítás stb. munkálatokat olcsó áron gyorsan és pontosan eszközölöm. **Videki megbízások és megkeresések gyorsan és pontosan eszközöltenek.**

A n. érd. közönség b. pártfogásáért esdvé, maradtam kiváló tisztelettel

250 29-52

Szathmáry János.

SZESZÁK FERENCZ ÉS FIA

kocsigyártók

KOLOZSVÁRT, Malom-utca 12 szám.

Alapított 1870-ben.

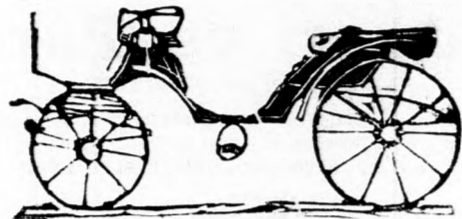
Árjegyzék ingyen.

Kocsi nagy raktár minden igényt kielégítőleg.

Nagy kocsijavító-műhely. Kocsigyártás modern technikai gépekkel felszerelve. — Pontos kiszolgálás.

Mindennemű kocsik raktára.

Videki megkeresésre azonnal válaszolunk.

Gyártunk az egyedüli Kolozsvárt, a hol a kocsik minden részét: **kerékes, kovács, nyerges és fényező** munkát személyes vezetésünk alatt előállít és az által vagyunk a legjutányosabbak arban is. Főzselünk a jó, szolid munka jutányos arban.

Becsés pártfogását tisztelettel kérve

Szeszák Ferencz és Fia

kocsigyártók.

255 19-50

ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGIBANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR R. T.

Alaptőke 200000 kor

NAGYENYEDÉN.

Alaptőke 200000 kor.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat a leg-olesőbb kamatláb mellett.

Betáblázás mellett adott kölcsönök után 500 koronán felül 6 1/2%-ot számít.

Törlesztés kölcsönöket nyújt 500 koronától kezdődőleg már 4 1/2% alapkamattal föld-birtokra, a becsérték feléig.

Régibb és magas kamato jelzálogkölcsönöket igen előnyös feltételek mellett konver-tál s mindennemű ilyen ügyeket a leg-gyorsabban bonyolít le.

Vásárol és elad értékpapírokat idegen számlára.

Bevált értékpapír szolványokat és sorolt értékeket.

Betétek után 1904. július 1-től naptól napig 4 1/2%-ot fizet.

Leakész ruhákkal.

Nem kell többé kész ruhákat venni, mert a **legszebb öltönyöket** készítem már **18 forinttól** kezdve

valódi angol, bel- és külföldi, ugyszintén hazai gyártmányu tiszta gyapju szövetekből.

A miről tisztelt veöm egy próba rendelés után meggyőződhetnek. Műhelyemben csakis nagyvárosi képzett munkásokat foglalkoztatok és a legkényesebb igényeknek megfelelő munkát állítatok ki a mennyiben munkásaimnak a legnagyobb árt fizetem a helyi piacon.

Állítom valóságáról bárki meggyőződést szerezhet, a mennyiben nem árasztom el a tisztelt vevő közönséget **hazug reklámokkal.**

Mesteri szabásért kezeskedem.

GOLDSTEIN MÓR

219 8-52

ari szabó, Fötér 15. (Vár-épület.)

NÉMETHI ISTVÁN

első erdélyi szobrászati műterme

KOLOZSVÁR, Monostori-út 129. (S. J. 1 1 2)

Van szerencsém b. tudomására hozni, miszerint Monos-tori-út 129 sz. alatt a mai kor igényeinek teljes en megfele-lő

SZOBRASZATI MŰTERMET

nyitottam, hol elválllok minden e szakban létező farag-ványokat u. m. épületdíszítést gipsz, kő, műkő, terrak-ota és czeimentből.

Belső díszítést új modern kivitelben ebédlők, szalonok, dísztermek vagy bármely szobák mennyezetet barocce vagy kü onböző s illemben olcsó arban.

Angol kertekké való czeiment szoboresoportok, vi-rág vazák talappattal, szökőkutak stb. műkő anyagok is elválllok. Czeiment vagy ércbe öntött sírmitékek szoboralakban agyag skiztek bemutatása mellett.

Bármely sírkövekben alkalmazható. Többnyire a legszebb kivitelű Realief, Profil avagy Anfaszban mű ércz aban for műveket, melyeket teljesen hű-n jól felvevő kő-szobor-műveket és farag. Videki megrendelések reazonnái vala z.

Kiváló tisztelettel

Némethi István

265 2-52

szobrász

Kalap, nyakkendő és fehérneműk.

BERKOVITS BÉLA

női-, férfi-, fiu- és gyermek ruha, valamint férfi-divat üzlete

Nagyenyed, Fötér 3.

Főtör vagyok a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy bevasárlási-utazasomból haza érkezvén, a tavaszi időnyre **sok szép őszi ujdonságo-kat** bevasároltam.

Különösen bator vagyok b. figyelmét felhívni **elegáns és divatos** női kabát raktaromra.

Saját szabóműhelyemben

24 óran belül készítek mérték után a legkövetelőbb izlésnek megfelelő **férfi- és gyermek ruhákat.**

Továbbá dús választékban tartok férfi-, fiu- és gyermek kész-ruhákat, va-lamint elismert legjobb minőségű **női-, férfi- és gyermek-czipők**, valamint kalap, nyakkendő és fehérneműeket.

Becsés látogatását örömmel várva, s magamat szíves pártfogásába ajánlva,

Kiváló tisztelettel

BERKOVITS BÉLA.

427 65-*

Pontos és szolid kiszolgálás.

Angol és francia illatszer-ek

Bel- és külföldi gyógy szerkülönlegességek.

Fertőtlenítő anya-gok, padlómazak.

Gazdasági czik-kek, állat-gyógyszerek.

Köszerekek Gyárak és Cséplőgépekhez.

Naftalín,
kovarpor,
Féreg irtók.
obészeti és betegápolási
szközök nagybani raktára.

Burger F.
gyógyszer-üzlet
KOLOZSVÁR, Fötér.

RÉZÖNTÖDE.

Készít szeszgyárak, gőzmal-mok és vízművekhez való min-den öntvényeket. — Cséplőgépek, lokomobilok javítását eszközöl. Pá-linka főzésnél szükségeltető kavaráó ké-szülékeket. Fürdőkhöz szükségeltető réz-esapok és csavarokat, valamint minden e szakmába vágó sárga réz öntést és ké-szítést jutányosan elvállal. Továbbá készít mindennemű réz és ágyufém öntést. Videki megkereséseket és megrende-léseket gyorsan, pontosan eszközöl.

RAPOPORT ADOLF rézöntő
KOLOZSVAR, Fellegvári-ut 6 sz.

RÉZÖNTÖDE.

Gerstenbrein Tamás

erdélyi márvány, svéd gránit, Labrador és Syenit köipari vállalata

KOLOZSVÁRT.

Gyártelep és központ:

== KOLOZSVÁRT. ==

Fióktelpek:

|| Nagyszeben és Nagyvárad.

Elvállalja a magas építményeknél előforduló összes kőfaragó és kőszobrász munkákat, sírkövek, sírkertések és kapcsolatosan e szakmába vágó mindennemű munkálatokat.

Gerstenbrein Tamás

képesített kőfaragó mester.

252 20-52

Klaszovitt György
szíjgyártó, nyerges, tászkás és bőröndő-
KOLOZSVÁRT.
Jó és szép munkáért és haladásért többször kitüntetve

Nagy raktár kész hámos és nyergesben ugyiszintén urazótáskák és bőröndök. Plaidzsakók, esernyő és bot-tartók, uti toilette tászkák, minden forma és nagyságban, puskatokok, vadásztáskák, gamásni, töltényövek, vadász-székék és minden előforduló bőrűk csak saját gyártmányaim óriási választékban.

Téli és nyári lótakarók és lóhálók, az egész lóra és külön csak a fejre (legyek ellen).

Minden előforduló bőrűt rendelés szerint rövid idő alatt legutányesebb árban készítek.

Mindenféle takaró és bőrpólo szerekben nagy raktár.

Pósta megfizetéseket gyorsan és pontosan teljesítek.

E szakmában egyedül műhely az erdélyi részeken!

LICHNOVSZKY LIPÓT
KOLOZSVÁRT, Deák Ferencz-utca 31. szám
(volt Belkőzép-utca.)

Raktáron tartok Majolika, Ó-Német honi (Dániel) kályhákat, ugyiszintén

TAKARÉKTÜZHELYEKET,
fürdő-kádburkolatokat a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben.

Elvállalok kályhák újra átrakását és takarítását helyben úgy mint vidéken a legszilidabb árban.

A nálam készült munkákért teljes felelősséget vállalok.

Vidéki megkeresésekre azonnal reflektálok.

Megbízásokat azonnal személyesen vagy levélileg eszközölök.

Erdélyi Ernőné
kárpitós műhelye és butor-raktára
NAGYENYED, Buza-piacz.

Raktár mindennemű hajlított fa- és vas-butorokban, ugyiszintén tükrök, képek és mindenféle esztergályozott butorokban. — Javítások gyorsan eszközöltenek.

Számos éven át fővárosokban és előrenyű műhelyekben szerzett tapasztalataim által az-n kellemes helyzetben vagyok, hogy a műhelyemben készült

KÁRPITOS BUTOROK
a t. vevőmet minden irányban pontos és szelid kiszolgálással kielégítik — Rendeléseket különlegességekben is teljesítek és szakképzettségem által biztosítom, hogy minden rendelést a legnagyobb pontossággal fogok teljesíteni.

Egy kísérlet által ezen állításomról teljes meggyőződés szereshető, a miért is bator vagyok kérni, miszerint személyes látogatásával megtisztelni sziveskedjék, esetleg egy levelezőlapal szives értesítést kérve, hogy annak érkezése után én tehessem személyes tiszteltemet.

Butorok csomagolását olcsón elvállalom

A „KÁVÉ KIRÁLY”-hoz.

A ki nagyra jó zamatú s illatú kávét kedvel, az csak a „Király kávét” vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem lezetett módszer szerint van pörköltve. Hosszas kísérlet-zés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávésmerő, ki egyszer megízleli, soha más kávét nem fog használni. Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb ezikk, melyből a finom zamat s illat azonnal elillan, valamint minden íz s szagot elvesz, miert is ezen kiváló kávét lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postastállomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

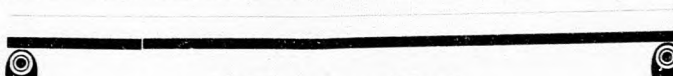
1 kgros doboz 4 kor. 80 fill. 2 kgros doboz 9 kor. 4 kgros doboz 17 kor. 20 fill.

Ezen különleges pörkölt kávén kívül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve utánvétellel bármely postastállomásra:

1 postacsomag 5 kgr. legfin. Cuba	kor. 13.50
1 " " " " Ceylon	" 12.—
1 " " " " Jamaica	" 11.20

BIRÓ ÉS TÁRSA a „Kávé király”-hoz
BUDAPEST, VI. ker., Terezh-körut 2. b.

A „KÁVÉ KIRÁLY”-hoz. 279 16—26

Eladó
4 lóerejű, új, használati engedéllyel bíró
cséplőkészlet,
olyan, mintegy új.

Cím: **CZOUFAL MIHÁLY** Marosujvár.

Cséplést keresek
4 lóerejű garniturám számára, a gépem kifogástalanul dolgozik, szives megkeresést a jó munka megfizeti.

Cím:
CZOUFAL MIHÁLY
Marosujvár. 336 7—10

Babós és Társai
KOLOZSVÁRT, vaskereskedése Deák Ferencz-u. 25.

Nagy raktár mindennemű hazai gyártmányu vasárúkból u. m. **kudsi-ri-rúdvások, építkezési-vasgerendák, kész falkötővasak, Beocsini cément, Gypsz, Menyegzet-nád-fonat, Fedél és elszigetelő lemezek, Carbolineum, Kátrány, Kocza alaku kovács szén, Kox és Faszen, Hollandi kenecze** és mindennemű **festékárúk, Gazdasági gépek és eszközök, gépolaj, gépszij, rézgálicz és Raffia hancs.**

Telefon 351 sz.

Üzletünkben fizető pénztárgépet állítottunk fel, mely minden készpénz fizetésről szelvényt ad és 50 korona ilyen szelvényt visszaadása ellenében 1 koronát térítünk meg.

Gazdasági gépekből árjegyzék díjmentesen küldetük. 10—52

Sz. 7575.—1904. Alsó-Fehér vármegye alispánjától.

Árlejtési hirdetmény.

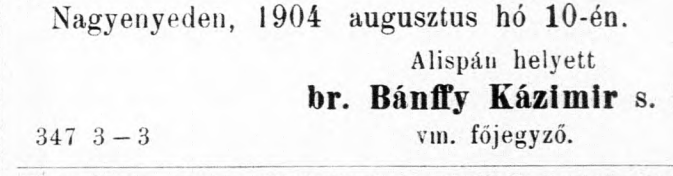
Alsó-Fehér vármegye közigazgatási és árvászéki irodái 1904—5 téli idény fűtésére 200 köbm. kemény száraz **tüzifara** van szükség. Ezen fa lehet hasáb bükk, bükk és tölgy vegyes, tiszta tölgy, vagy hántott 10 cm. átmérőű vastag, ugynevezett méterfa. Ennek a vármegyeház udvarára ez évi november hó 1-ig leendő beszállításának biztosítása végett ezennel pályázat hirdetjük.

Pályázni kívánók ezzel felkérletnek ebbeli ajánlatukat ez évi **augusztus hó 31-ig** lepecsételt levélben hozzám beadni.

A pályázati ajánlat 1 drb koronás bélyeggel látandó el.

Nagyenyeden, 1904 augusztus hó 10-én.

Alispán helyett
br. Bánffy Kázmír s. k.
vm. főjegyző.

Részvett kiállításon kitüntetve szép és jó munkáért

Udvari és Társa
kocsigyártó cég

legnagyobb készletet tart **új kocsikból**, valamint elvállal e szakmába vágó javításokat, koozi lackirozást, bélelést kívánat szerint **Kívánatra árjegyzéket küld.**

Használt **kocsit** becsereél.

23 63—100

Megrendeléseket készszeggel teljesít. Vidéki írásbeli megkeresésekre azonnal válaszol. A n. é. közönség eddig irantunk tanúsított nagybeszű pártfogását jövőre kérve, mely tisztelettel

UDVARI és Társa
KOLOZSVÁRT, Radák-utca (Zöldfa-vendég-ló mellett.)

Cs. és kir. udvari szállító **NEUMANN M.** Szerb kir. udvari szállító.

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér.

ajánl tavaszi és nyári öltönyöket, átmeneti kabátokat (Double-Úlster, Raglán), tavaszi felsőket (überzieher), Havelok ujjakkal és ujjak nélkül. Gazdasági kabátok szövethélessel. — Fekete szalon és frak öltönyöket.

A tavaszi és nyári idényre
Nagy választék fiu-, leány- és gyermek-ruhákból.

Minták és képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Megrendeléseknél elegendő mértéknek egy régi öltöny beküldése. Gyermekruhák rendelésénél elegendő, ha a gyermek korát, a kívánt szint és árt velem közlik.

Előfizetési felté
helyben házhoz hordva va
postán küldve:
Egész évre . . . . .
Fél évre . . . . .
Negyedévre . . . . .
Egyes szám ára . . . . .

Hirdetések díj
□ centiméterenként 6 fill.
dők és gyárosok külön árke
ben részesülnek.

Nyílt tér sora 40.
Meg

A m

Katonás és hazafi Horváth Jenő . . . . .
nok, az odavaló hon-
tessé felavatott növe-
Az ifjak komoly-
pálya kezdetén állat-
fias akaratú teljes-
melyen haladni fog-
hiszen lehet-e mag-
vérünket királyunk-
Ezen gondolatok
katonákat, hogy leg-
alattvalói és szerető
hűséggel és lángoló
janak szívük minden-
melyen élünk és ha
kebeleiből származun-
Lelkükre köti, k
mindenkor szeretet
hazának gyermekei
haza jövője, boldogs-
szóval, mert a legén-
komoly önértet lak-
Komolyan figyel-
legénység bántalm-
fegyelem szigorú k-
egyéni szabadságát
tetlenül, védtelenül
tel visszaél, a ki-
szégyent hozhat ma-
Kötelességünkke-
való érintkezésben
közösükkel, fénfias,
csüljek meg polgár-
nek azok, akár mu-
kájuk teremti elő-
tására.

Ha pedig a kirá-
szólítja őket, járjan-
ban. Akkor a legén-
akkor a zászló, me-
a magyar fegyver-
hogy az ifjak közül
nevét kardja hegyev-

(Mutató szerzőnek Kolo

Üdvözlégly te-
Kivirit, kihaj-
A kiért kezde-
A kiért sok é-
A ki felnevel-
Köszöntelek t-
Boldog vagyok
Benne vagyok
Imádom az es-
Feledve a mu-
Töviskoszorud-
Helyébe az É-
Csak ügyelj,
Küzködöl a
Burkold jól n-
Megérezné fia-
Hogy a láz, k-
S nem veheti
Nem varázsol-
Nem volna a-
A ki álmaidb-
Édes, jó lelke-
Oh vigyázz u-
A mult anny-
Feltűnik a ha-
Házikóknk kör-